

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

การพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนโดยใช้ใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (LESSON STUDY)
และวิธีการแบบเปิด (OPEN APPROACH) สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในรูปแบบ การนิเทศภายใน

นางสาวจินทร์ มีคุณ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโธม(ชนูปถัมภ์)
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน จำเป็นต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ ที่ไม่เพียงเน้นการถ่ายทอดความรู้ แต่ต้องมุ่งสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ในขณะเดียวกัน ครูในฐานะ ผู้นำการจัดการเรียนรู้ก็ต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นจากกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach) โดยเชื่อมโยงเข้ากับระบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา เพื่อ เสริมสร้างกลไกการเรียนรู้ของครูในบริบทจริง โดยครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผน สังเกต และสะท้อนผล ร่วมกันในชั้นเรียนจริงอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและสามารถปรับใช้ให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ขอขอบคุณคณะครูทุกท่านที่มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนนี้ ตลอดจนผู้บริหารและ คณะนิเทศภายในที่ให้การสนับสนุนทั้งในด้านวิชาการและกำลังใจ จนทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่าง ราบรื่นและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และ เสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

นางสาวจรินทร์ มีคุณ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์ (ชนูปถัมภ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองซ่าง (ประชาสามัคคี)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
1. ชื่อนวัตกรรม	1
2. ผู้จัดทำ	1
3. ระยะเวลาดำเนินการ	1
4. ที่มาและความสำคัญ	1
5. วัตถุประสงค์	2
6. กลุ่มเป้าหมาย	2
7. เครื่องมือที่ใช้	2
8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	3
9. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้อง	3
10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	6
11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	7
12. บทเรียนที่ได้รับ	7
13. เงื่อนไขความสำเร็จ	7
14. ภาพกิจกรรม	8
ภาคผนวก	13
บรรณานุกรม	

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1. **ชื่อนวัตกรรม** พัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนโดยใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach) สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในรูปแบบการนิเทศภายใน

2. **ผู้จัดทำ** นางสาวจิรินทร์ มีคุณ **ตำแหน่ง** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์(ชนูปถัมภ์)รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

3. **ระยะเวลาดำเนินการ**

เริ่มวันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2568

4. **ที่มาและความสำคัญ**

จากนโยบายการศึกษาของประเทศไทยที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวคิด “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้เรียนต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนอย่างรอบด้าน อย่างไรก็ตาม จากการนิเทศติดตามคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนพบว่า ครูยังมีข้อจำกัดในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ขาดการสะท้อนผลเพื่อพัฒนากระบวนการสอน และยังคงเน้นการถ่ายทอดเนื้อหา มากกว่าการส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ในยุคที่การศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคดิจิทัล การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนจึงกลายเป็นหัวใจสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยแนวทางที่ไม่เพียงส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ยังต้องพัฒนาทักษะวิชาชีพของครูอย่างยั่งยืน (Fullan, 2007)

การศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดย Lesson Study เป็นกระบวนการที่ครูทำงานร่วมกันในการวางแผน สังเกตการณ์ และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนจริง ส่วน Open Approach เป็นแนวการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเคารพในวิถีคิดของผู้เรียน (Inprasitha, 2010)

ในประเทศไทย รศ.ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อิงวิชาคณิตศาสตร์ และได้ขยายผลในวิชาอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูผ่านการลงมือปฏิบัติจริงในชั้นเรียน ซึ่งช่วยเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาอย่างแท้จริง (Inprasitha, 2011; Inprasitha, et al., 2014)

การดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนไทยส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในรูปแบบการอบรมแบบทางเดียว ขาดความต่อเนื่อง และไม่เชื่อมโยงกับบริบทจริงในชั้นเรียน ส่งผลให้ครูไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งระบบการนิเทศภายในของสถานศึกษายังมุ่งเน้นการประเมินผลมากกว่าการส่งเสริมพัฒนาครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ดังนั้น การนำนวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบการนิเทศภายใน จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับห้องเรียน พร้อมทั้งสร้างกลไกสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้นวัตกรรมต่อการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้นวัตกรรมต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
4. เพื่อพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างยั่งยืน

6. กลุ่มเป้าหมาย

1. ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในโรงเรียน จำนวน 2 คน
2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

7. เครื่องมือที่ใช้

1. แบบนิเทศ/แบบสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Classroom Observation Form) ที่วิเคราะห์ตามพฤติกรรมผู้เรียนและครูผู้สอน
2. แบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียน หลังการใช้นวัตกรรม
3. รายงานผลการนิเทศภายใน

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

1. ศึกษาทฤษฎีพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ Lesson Study และ Open Approach
2. ประชุมวางแผนร่วมกับคณะครู เพื่อให้เข้าใจแนวคิดและออกแบบแผนการสอนร่วมกัน
3. ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยมีครูร่วมสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
4. จัดประชุมสะท้อนผลร่วมกัน วิเคราะห์ข้อดี ข้อจำกัด และแนวทางปรับปรุง

5. นิเทศติดตามและให้ข้อเสนอแนะ
6. จัดกิจกรรมการเปิดชั้นเรียน Open Class การศึกษาชั้นเรียนด้วยวิธีการแบบเปิด TLSOA ตามแนวคิด Inprasitha (2022)
7. ประเมินผลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับครูและนักเรียน

9. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 นวัตกรรมคิดเกี่ยวกับการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study)

การศึกษาชั้นเรียนในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Lesson Study” แผลมาจากคำ ในภาษาญี่ปุ่น “jugyokenkyu” ที่ประกอบด้วยคำสองคำคือ “jugyo” ที่หมายถึงบทเรียน และ “kenkyu” ที่หมายถึงศึกษา (study) หรือวิจัย (Research) ความหมายของคำว่า “Lesson Study” ประกอบด้วย การศึกษาหรือการพิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอน ครูญี่ปุ่นมีวิธีการตรวจสอบการสอน ของตัวเองผ่านการศึกษาชั้นเรียนโดยครูเข้าร่วมกระบวนการที่ถูกกำหนดไว้ อย่างดีที่รวมเอาการ อภิปรายบทเรียนที่ครูได้วางแผนร่วมกันและสังเกตร่วมกันในครั้งแรก บทเรียนดังกล่าวนี้ เรียกว่า “kenkyujugyo” ซึ่งเป็นการสลับคำจาก “jugyokenkyu” ดังนั้นจึงหมายถึงบทเรียนที่ศึกษา หรือ บทเรียนวิจัย (study or research lesson) หรือบทเรียนที่มีความเฉพาะเจาะจงที่เป็นวัตถุประสงค์ ของการศึกษาหนึ่งๆ บทเรียนที่ศึกษาคือ “การศึกษา (Studied)” โดยพยายามที่จะสำรวจเป้าหมายวิจัยที่ครูเลือกที่จะท (เช่น การเข้าใจวิธีการกระตุ้นนักเรียนให้เป็นผู้เรียนที่มีอิสระ ทอะไร ด้วย ตัวเอง) (Fernandez & Yoshida, 2004 อ้างถึงใน นฤมล อินทร์ประสิทธิ์, 2552) Lewis (2002) ได้ กล่าวว่าการศึกษาชั้นเรียนเป็นการเตรียมกระบวนการความร่วมมือสำหรับครูที่จะทความเข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมายและมาตรฐานทางการศึกษาและนำครูเข้าไปสู่วิตในห้องเรียน

David Tall (2008) กล่าวว่าการศึกษาชั้นเรียนเกี่ยวพันถึงการทำงานร่วมกันของกลุ่มครูเพื่อ ออกแบบ ทดสอบ และทให้ลดระดับการสอนในบทเรียนพัฒนาขึ้นซึ่งหมายความว่า ทเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียนและสามารถใช้การได้กับครูคนอื่น สำหรับชั้นเรียนคณิตศาสตร์ครูผู้สอนจะ ร่วมกัน วางแผนการจัดการเรียนรู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อทางคณิตศาสตร์ การคิดและ วิธีการที่จะ สร้างแนวคิดทางคณิตศาสตร์บนพื้นฐานประสบการณ์ที่นักเรียนมีมาก่อน จากนั้น ร่วมกันออกแบบ สถานการณ์ปัญหาที่ทให้นักเรียนใช้หลักการที่เกี่ยวข้องและสะท้อนให้ นักเรียนได้ใช้แนวทางการ แก้ปัญหาที่หลากหลายตอบสนองการสร้างประสบการณ์การแก้ปัญหา ใหม่ให้กับนักเรียน

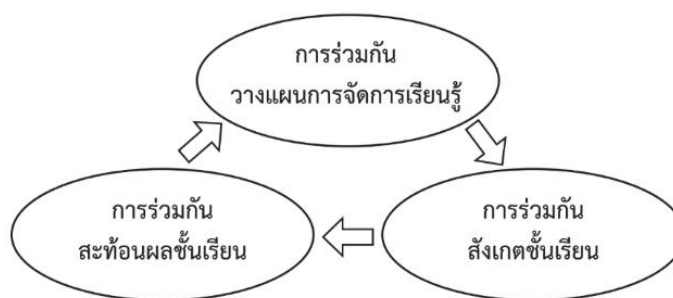
นฤมล ช่างศรี (2555) การศึกษาชั้นเรียนคือ กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อให้ครูเกิดการ เรียนรู้ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับผู้เรียนและผู้สอนโดยเน้นความร่วมมือกันของกลุ่มครูและปฏิบัติในชั้น เรียนจริง โดยมีขั้นตอนหลักคือ 1)การกำหนดประเด็นหรือหัวข้อที่จะทการศึกษาชั้นเรียน 2)การ

นำ ประเด็นที่ตั้งไว้มาวางแผนร่วมกัน 3) การสอนจริงในชั้นเรียนโดยมีตัวแทนครูเป็นผู้สอนและสมาชิกที่ ร่วมวางแผนเป็นผู้สังเกต 4) การสะท้อนผลหลังการสอน 5) การปรับแผนและนำไปใช้ในชั้นเรียนอื่น (ขั้นตอนนี้อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้) 6) การแลกเปลี่ยนผลและการสะท้อนผล

นฤมล อินทร์ประสิทธิ์(2552) กล่าวว่า การศึกษาชั้นเรียนคือ นวัตกรรมในการพัฒนาวิชาชีพแนวทางหนึ่งที่กระทำโดยครูในโรงเรียนเอง โดยการที่ครูทำกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อย 4 กิจกรรมคือ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้และสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้ สะท้อนผลชั้นเรียน และ ช่วยกันสรุปผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาชั้นเรียนเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาวิชาชีพครูที่สามารถช่วยให้ครูพัฒนาตัวเองและพัฒนานักเรียนไปพร้อมๆกัน สุลัดดา ลอยฟ้า และไมตรี อินทร์ ประสิทธิ์ (2004 อ้างถึงใน วาสุกรี ใจจันทร์) กล่าวว่า แนวคิดที่ให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุง การสอนของตนถือเป็นความพยายามที่จะช่วยให้ครูเพิ่มความเชื่อมั่นในการพัฒนาวิชาชีพครูและครู ประจําการที่สอนคณิตศาสตร์พยายามจะพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและการสอนของ ครู ทิศทางการพัฒนาหรือการปรับปรุงการเรียนการสอน ในประเทศไทยมักจะเริ่มที่การสอน โดยมอง ว่าถ้ามีวิธีการสอนที่ดีนักเรียนก็จะเรียนรู้ได้ดี ข้อเท็จจริงสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การสอนที่ดีจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อรู้จักนักเรียนดีพอ ทิศทางการพัฒนาการสอนจึงควรเริ่มจากการที่ครูเรียนรู้จากนักเรียนของตนเองก่อนและการศึกษาชั้นเรียนเป็นระบบการพัฒนาวิชาชีพที่ใช้ในโรงเรียนเป็นฐานของการพัฒนา ซึ่งครูผู้ป่วนจะต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้น วิชาชีพครูมีลักษณะสำคัญ ได้แก่ กลุ่มครูผู้ป่วนจะพบกันเป็นระยะๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาแผนการสอน สร้างสรรค์นวัตกรรมการสอน การทดลองใช้แผนใน ชั้นเรียนจริงและการปรับปรุงแผนร่วมกัน

การศึกษาชั้นเรียน ตามแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2557) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. **การเขียนแผนร่วมกัน** เป็นกระบวนการที่ทีมจะร่วมกันในการปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมต่อชั้นเรียนมากที่สุด พร้อมทั้งคาดการณ์แนวคิดของนักเรียนที่จะเกิดขึ้น
2. **การสอนและสังเกตชั้นเรียนร่วมกัน** เป็นกระบวนการที่ทีมร่วมกันสังเกตแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นทั้งหมด เพื่อจัดลำดับการนำเสนอ และสรุปแนวคิดจากทุกแนวคิดในชั้นเรียน
3. **การสะท้อนผลหลังการสอนร่วมกัน** เป็นกระบวนการที่จะร่วมกันวิเคราะห์แนวคิดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของนักเรียน เพื่อช่วยในการคาดการณ์แนวคิดของนักเรียนในคาบเรียนถัดไป รวมทั้งเป็นการสำรวจข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อการปรับปรุงต่อไป

วงจรการศึกษาชั้นเรียน

ที่มา : ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์(2557)

9.2 แนวคิดการนิเทศแบบพัฒนา (Developmental Supervision) และการโค้ชเพื่อการเติบโตของครู (Glickman, 2002)

แนวคิดหลัก การนิเทศแบบพัฒนา (Developmental Supervision) เป็นแนวคิดที่เน้นการส่งเสริมการเติบโตของครูอย่างเป็นระบบ โดยมองว่าครูแต่ละคนมีระดับของการพัฒนาและความต้องการที่แตกต่างกัน จึงต้องใช้วิธีการนิเทศที่สอดคล้องกับระดับพัฒนาการนั้น ๆ แนวคิดนี้มุ่งให้ครู เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) และมีความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

หลักการสำคัญ (Glickman, Gordon & Ross-Gordon, 2001)

1. ครูมีความแตกต่าง (Individual Differences): แต่ละคนมีระดับความเชี่ยวชาญและความพร้อมที่ต่างกัน ต้องใช้วิธีการนิเทศที่ยืดหยุ่น
2. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Development): การนิเทศไม่ได้มุ่งประเมิน แต่เป็นกระบวนการสนับสนุนให้ครูเติบโต
3. การมีส่วนร่วม (Collaborative Supervision): ผู้บริหารหรือผู้นิเทศต้องทำงานร่วมกับครู ไม่ใช่ควบคุมหรือสั่งการ
4. การสะท้อนคิด (Reflective Practice): ส่งเสริมให้ครูมองย้อนพฤติกรรมการสอนของตน และปรับปรุงอย่างมีเป้าหมาย
5. เลือกใช้แนวทางที่เหมาะสม (Directive vs. Non-directive): แนวทางในการนิเทศมีหลายแบบ ตั้งแต่กำกับชัดเจน ไปจนถึงเปิดให้ครูนำเอง ขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของครู

รูปแบบของการนิเทศตาม Glickman

1. Directive Control – ผู้นิเทศชี้แนะและควบคุมอย่างชัดเจน (เหมาะกับครูมือใหม่หรือขาดทักษะ)
2. Directive Informational – ผู้นิเทศให้ข้อมูลและแนวทาง แต่ยังอยู่ในกรอบกำกับ
3. Collaborative – ผู้นิเทศและครูวางแผนร่วมกัน (เหมาะกับครูระดับกลาง)

4. Non-directive – เปิดโอกาสให้ครูเป็นผู้นำในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ (เหมาะกับครูที่มีความสามารถสูง)

Glickman (2002) ได้ขยายแนวคิดการนิเทศเชิงพัฒนาไปสู่การ “โค้ชเพื่อการเติบโต” (Coaching for Growth) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ครูได้รับการสนับสนุนให้ ค้นหาศักยภาพของตนเอง ผ่านการตั้งคำถาม การสะท้อนคิด และการได้รับข้อมูลย้อนกลับที่มีคุณภาพ ลักษณะสำคัญของการโค้ชตาม Glickman (2002)

1. เชิงบวก (Positive Stance) โค้ชต้องเชื่อว่าครูสามารถพัฒนาได้ ไม่ว่าจะเริ่มต้นจากระดับใด
2. เน้นจุดแข็ง (Strength-based) มองหาจุดเด่นและต่อยอดจากสิ่งที่ครูทำได้ดี
3. กระตุ้นการคิด (Cognitive Coaching) ใช้คำถามเปิดเพื่อชวนให้ครูคิด วิเคราะห์ และวางแผนพัฒนาตนเอง
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน (Peer Coaching) สนับสนุนให้ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
5. สร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ (Learning Culture): เปลี่ยนบริบทโรงเรียนให้เป็นพื้นที่ที่ครูรู้สึกปลอดภัยในการลองผิดลองถูกและเรียนรู้ต่อเนื่อง

เป้าหมายของการโค้ช:

- ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และสะท้อนตน
- พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้
- ปรับปรุงแนวปฏิบัติอย่างมีเป้าหมาย
- ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในระดับโรงเรียน

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

1. สร้างความรู้ความเข้าใจในทีมครู ผ่านการอบรมและเวิร์กช็อป
2. กำหนดขั้นเรียนต้นแบบ และจัดครูร่วมวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
3. ดำเนินการสอนจริง (Teaching Practice) โดยมีครูและผู้บริหารร่วมสังเกต
4. จัดประชุมสะท้อนผล (Reflection Session) ทันทีหลังการสอน
5. นิเทศติดตามโดยใช้กระบวนการโค้ช เพื่อสนับสนุนไม่ใช่ตรวจสอบ
6. ขยายผลไปยังครูคนอื่น หลังประเมินผลในรอบแรก
7. จัดทำสรุปผลและวางแผนพัฒนาในระยะต่อไป

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

11.1 ครู

- มีความสามารถในการออกแบบแผนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น
- มีทักษะการสะท้อนผลหลังการสอน และสามารถปรับการสอนได้อย่างยืดหยุ่น
- มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

11.2 นักเรียน

- แสดงออกทางความคิดได้หลากหลาย กล้าพูด แสดงความคิดเห็น และตั้งคำถาม
- มีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ
- สนุกกับการเรียนมากขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

11.3 โรงเรียน

- มีรูปแบบนิเทศภายในที่มีระบบและเน้นการพัฒนามากกว่าการตรวจสอบ
- เกิดวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมระหว่างครู
- โรงเรียนมีภาพลักษณ์ขององค์กรแห่งการเรียนรู้

11.4 ชุมชน

- ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การประชุมผู้ปกครอง การร่วมสังเกตชั้นเรียน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู
- เกิดความเข้าใจในรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก ทำให้ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมบุตรหลานได้อย่างเหมาะสมที่บ้าน
- ภาพลักษณ์ของโรงเรียนดีขึ้นในสายตาชุมชน เนื่องจากเห็นความเปลี่ยนแปลงทางบวกของนักเรียนและครู ส่งผลให้เกิดความร่วมมือและความภาคภูมิใจร่วมกัน
- เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) ที่สนับสนุนกันทั้งจากภายในโรงเรียนและภายนอก โดยมีเป้าหมายร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กในชุมชน

12. บทเรียนที่ได้รับ

- 12.1 การพัฒนาครูควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และเน้นการเรียนรู้จริงจากการปฏิบัติ
- 12.2 การสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและไว้วางใจระหว่างครูกับผู้บริหาร ช่วยให้เกิดการเปิดใจพัฒนา
- 12.3 นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดสามารถปรับใช้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 12.4 ระบบนิเทศที่มีลักษณะ Coaching เป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้ครูพัฒนา โดยไม่รู้สึกกดดัน
- 12.5 กระบวนการนี้ต้องใช้เวลา ความต่อเนื่อง และการสนับสนุนที่มั่นคงจากผู้บริหาร

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

- 13.1 ความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร และคณะนิเทศภายใน
- 13.2 การมีเวลาสำหรับการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- 13.3 การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้และไม่ลงโทษความล้มเหลว
- 13.4 การสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านทรัพยากร เวลา และกำลังใจ

14.ภาพกิจกรรม

ภาพที่ 1 ภาพการประชุมครูเพื่อร่วมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงาน

ภาพที่ 2 ภาพการประชุมครูเพื่อร่วมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงาน

ภาพที่ 3 ภาพการประชุมคณะกรรมการเพื่อร่วมวางแผนและสรุปผลการดำเนินงาน

ภาพที่ 4 ภาพการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการดำเนินงาน

ภาพที่ 5 ภาพการเขียนแผนร่วมกันเป็นกระบวนการที่ร่วมกันออกแบบแผนการสอนให้เหมาะสมต่อชั้นเรียนพร้อมทั้งคาดการณ์แนวคิดของนักเรียนที่จะเกิดขึ้น ตามการศึกษาชั้นเรียน ตามแนวคิดของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ (2557)

ภาพที่ 6 ภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อสะท้อนผลหลังการสอนร่วมกัน เป็นกระบวนการที่จะร่วมกันวิเคราะห์แนวคิดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของนักเรียน เพื่อช่วยในการคาดการณ์แนวคิดของนักเรียนในคาบเรียนถัดไป รวมทั้งเป็นการสำรวจข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อการปรับปรุงต่อไป

ภาพที่ 7 ภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อสะท้อนผลหลังการสอนร่วมกัน เป็นกระบวนการที่จะร่วมกัน วิเคราะห์แนวคิดที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของนักเรียน เพื่อช่วยในการคาดการณ์แนวคิดของนักเรียนในคาบเรียนถัดไป รวมทั้งเป็นการสำรวจข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อการปรับปรุงต่อไป

ภาพที่ 8 กิจกรรมการเปิดชั้นเรียน Open Class การศึกษาชั้นเรียนด้วยวิธีการแบบเปิด TLSOA ตามแนวคิด Inprasitha (2022)

ภาพที่ 9 ภาพการจัดการเรียนการสอนครูวิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) เพื่อสร้างชั้นเรียนที่เน้น กระบวนการแก้ปัญหา นักเรียนมีโอกาสมากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากความรู้ และทักษะการคิด อย่างกว้างขวาง ครอบคลุมและ

ภาคผนวก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

ที่ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการนิเทศภายใน ปีการศึกษา ๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวเนียง คำศูนย์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ ขอรายงานผลสรุปการนิเทศภายใน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา ข้าพเจ้าได้รับการนิเทศภายในจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น ๑ ครั้ง ได้รับคำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน การทำงานในหน้าที่ เป็นอย่างดี

ตั้งเอกสารเพิ่มเติมที่ได้แนบท้ายมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(นางสาวเนียง คำศูนย์)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์ (ชบุปถัมภ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

ภาพที่ 10 ภาพสำเนาเอกสารรายงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

บันทึกการนิเทศภายในโรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗
โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี) อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี
นางสำเนียง คำศูนย์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี	บันทึกของผู้นิเทศ	บันทึกของผู้รับการนิเทศ	รับทราบ/บันทึก รับรอง(ผู้นิเทศ)	หมายเหตุ
๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๗	ข้าพเจ้านางสาวจรินทร์ มีคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์ (ชนูปถัมภ์)รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง (ประชาสามัคคี)ได้เข้านิเทศการเรียน การสอนของคุณครูนางสำเนียง คำ ศูนย์ซึ่งกำลังจัดการเรียนการสอนใน รายวิชา คณิตศาสตร์ ชั้นประถม ศึกษาปีที่ ๑ มีการแนะนำการ ทำความเข้าใจนักเรียนมีการพูด กล้าแสดงออก นำเสนอแล้ววิธีการคิด จากโจทย์ปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้น่า เรียนรู้แสงสว่างเพียงพอสื่อ การเรียนการสอนน่าสนใจ และใช้ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ขอขอบคุณคุณครูที่ให้ความร่วมมือใน การนิเทศภายในในครั้งนี้เป็นไปด้วย ความเรียบร้อย	ขอขอบคุณนางสาวจรินทร์ มีคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์ (ชนูปถัมภ์)รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง (ประชาสามัคคี)ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี) ได้เข้านิเทศชั้นเรียนข้าพเจ้า ได้ให้ คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน ที่ดียิ่งขึ้นข้าพเจ้านำแนะนำไปพัฒ นักเรียนให้เป็นเด็กดีนอกจากการ มอบความรู้แล้วการแนะนำส่งเสริม ให้นักเรียนมีมารยาทที่ดี เป็นเด็กดี นั้นสำคัญยิ่ง	- รับทราบ ขอขอบคุณคุณครู สำเนียง คำศูนย์ที่ให้ ความร่วมมือในการ เข้านิเทศชั้นเรียนนี้ เป็นอย่างดี	

ลงชื่อ.....ผู้รับการนิเทศ
 (นางสำเนียง คำศูนย์)
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้เข้านิเทศ
 (นางสาวจรินทร์ มีคุณ)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

ภาพที่ 11 ภาพสำเนาเอกสารรายงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

ที่ วันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการนิเทศภายใน ปีการศึกษา ๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวศศิวิมล พงษ์เฉลี่ย ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย ขอรายงานผลสรุปการนิเทศภายใน ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา ข้าพเจ้าได้รับการนิเทศภายในจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น ๑ ครั้ง ได้รับคำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน การทำงานในหน้าที่ เป็นอย่างดียิ่ง

ตั้งเอกสารเพิ่มเติมที่ได้แนบท้ายมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....

(นางสาวศศิวิมล พงษ์เฉลี่ย)

ตำแหน่ง ครู

ความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวจรินทร์ มีคุณ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์ (ขุขันธ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)

ภาพที่ 12 ภาพสำเนาเอกสารรายงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

บันทึกการนิเทศภายในโรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๗
โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี) อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี
นางสาวศศิวิมล พงษ์เฉลียว ตำแหน่ง ครู

วัน/เดือน/ปี	บันทึกของผู้นิเทศ	บันทึกของผู้รับการนิเทศ	รับทราบ/บันทึก รับรอง(ผู้นิเทศ)	หมายเหตุ
๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๗	ข้าพเจ้านางสาวจรินทร์ มีคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์ (ชนูปถัมภ์)รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง (ประชาสามัคคี)ได้เข้านิเทศการเรียน การสอนของคุณครูศศิวิมล พงษ์เฉลียว ซึ่งกำลังจัดการเรียนการสอนใน รายวิชา คณิตศาสตร์ ชั้นประถม ศึกษาปีที่ ๕-๖ มีการแนะนำการ ทำความเคารพนักเรียนมีการพูด กล้าแสดงออก ได้ฝึกคิด นำเสนอ วิธีการคิดจากโจทย์ปัญหาอย่างถูกต้อง เหมาะสมจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ น่าเรียนรู้แสงสว่างเพียงพอสื่อ การเรียนการสอนน่าสนใจ และใช้ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ขอขอบคุณคุณครูศศิวิมล พงษ์เฉลียว ที่ให้ความร่วมมือในการนิเทศภายใน ในครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย	ขอขอบคุณนางสาวจรินทร์ มีคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระโรจน์ (ชนูปถัมภ์)รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองช้าง (ประชาสามัคคี)ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี) ได้เข้านิเทศชั้นเรียนข้าพเจ้า ได้ให้ คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน ที่ดียิ่งขึ้นข้าพเจ้านำแนะนำไปพัฒนา นักเรียนให้เป็นเด็กดีนอกจากการ มอบความรู้แล้วการแนะนำส่งเสริม ให้นักเรียนมีมารยาทที่ดี เป็นเด็กดี นั้นสำคัญยิ่ง	- รับทราบ ขอขอบคุณคุณครู ศศิวิมล พงษ์เฉลียว ที่ให้ความร่วมมือ ในการเข้านิเทศ ชั้นเรียนนี้เป็นอย่างดี	

ลงชื่อ.....ผู้รับการนิเทศ
 (นางสาวศศิวิมล พงษ์เฉลียว)
 ตำแหน่ง ครู

ลงชื่อ.....ผู้เข้านิเทศ
 (นางสาวจรินทร์ มีคุณ)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน

ภาพที่ 13 ภาพสำเนาเอกสารรายงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change* (4th ed.). New York: Teachers College Press.
- Inprasitha, M. (2010). *Mathematics Classroom Based on Open Approach and Lesson Study in Thailand*. Khon Kaen: Center for Research in Mathematics Education.
- Inprasitha, M. (2011). *Lesson Study and Open Approach Innovation for Professional Development of Mathematics Teachers in Thailand*. Proceedings of the 35th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education.
- Inprasitha, M., et al. (2014). *Towards a New Paradigm for Thai Education through Lesson Study and Open Approach*. Khon Kaen: Khon Kaen University.
- Inprasitha, M. (2015). *Development of a Professional Learning Community through Lesson Study and Open Approach*. Bangkok: Thailand Research Fund (TRF).
- Lewis, C., Perry, R., & Murata, A. (2006). *How Should Research Contribute to Instructional Improvement? The Case of Lesson Study*. *Educational Researcher*, 35(3), 3–14.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *รายงานการประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *การพัฒนาวิชาชีพครู: แนวทางใหม่สำหรับการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

โรงเรียนบ้านหนองช้าง(ประชาสามัคคี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ